

Kas pro vartus ateina, tas avių ganytojas... ir avys klauso Jo balso. /Jon.10,2-3/

2007 m. rugsėjis-spalis Vilniaus ev. reformatų parapijos tarybos informacinis leidinys **Nr. 6-7 (78-79)**
Leidžiamas nuo 1998 m. lapkričio mėn.

PAKLYDUSIOS AVELĖS PALYGINIMAS

Pasaulio reformuotų Bažnyčių aljanso (WARC)
viceprezidento dr. kun. GOTFRIED WILHELM LOCHER
iš Šveicarijos pamokslas, pasakytas per Jubiliejinio Sinodo
iškilmingas pamaldas Biržų bažnyčioje

Pas Jėzų rinkdavosi visokie muitininkai ir nusidėjėliai jo pasiklausyti. O fariziejai ir Rašto aiškintojai murmėdavo: „Šitas priima nusidėjėlius ir su jais valgo“. Tuomet Jėzus pasakė jiems palyginimą: „Kas iš jūsų, turėdamas 100 avių ir vienai paklydus, nepalieka dykumoje 99 ir nieiško pražuvusios, kolei suranda? Radęs su džiaugsmu dedasi ją ant pečių ir sugrįžęs namo susikviečia draugus bei kaimynus sakydamas: „Džiaukitės drauge su manimi. Radau savo pražuvėlę avį.“ Sakau jums, taip ir danguje bus daugiau džiaugsmo dėl vieno atsivertusio nusidėjėlio negu dėl 99 teisiųjų, kuriems nereikia atsiversti. (Lk 15,1-7)

AVIŲ GYVENIMAS:

Mano gimtinėje, Šveicarijoje, avys gyvena ne dykumoje, o kalnuose. Visą vasarą avys ganosi aukštai Alpėse [...]. Jų ganyklos dažnai yra netoli skardžių, kartais prie pat uolų ir tarpeklių. Nors kai kurios pievos yra aptvertos, bet dažnai per ganyklas eina keliukai, o jais keliaujantieji pamiršta uždaryti vartelius. Arba virstantys medžiai sulaužo tvorą ir avys gali pabėgti.

Tačiau kodėl jos turėtų bėgti? Juk anoje ganyklos pusėje žemė tokia akmenuota, kad beveik nėra ką ēsti. Ir dar: kitoje ganyklos pusėje žemės plotai nėra saugūs. Kartais atsitinka, kad gyvuliai nukrinta.[...]

Mieli parapijiečiai, avys nėra labai protingi gyvūnai. Nors jos ir žino, kur joms yra gerai, tačiau jos nesupranta, kur yra pavojinga. Jos gali lengvai paklysti beieškodamos sultingos žolės.

APIE ŽALIAJĄ SLĖNĮ:

Lygiai taip pat yra daugumai žmonių. Ir žmonės paklysta. Kaip ir avys, jie gali paklysti ir neberasti kelio į ten, kur jie galėtų būti laimingi. „Mano VIESPATS yra mano Ganytojas, man nieko netrūksta“, sakoma 23-oje psalmėje. „Jis leis man ganytis žaliame slėnyje ir nuves mane prie šviežio vandens“. [...] Žaliojo slėnis, taip psalmėje vadinama vieta, kurią mums numatė Dievas, kur mes būtume laimingi. Ten mes turėtume gyventi, ten, kur mes visi jaustumėme gyvenimo pilnatvę. Žaliojo slėnis - vieta, kur mes stovime Dievo, mūsų piemens, akivaizdoje. Jo artumoje mums gera.

APIE PAKLYDIMUS:

Ir visgi žmonės taip pat palieka Žaliojo slėnį ir stovi prie bedugnių.

NENOROM:

Daugumai taip atsitinka netyčia: jie nenorėjo nueiti šalin, tačiau paprasčiausiai nutolo nuo Dievo. Ne koks nors sprendimas juos nutolino, o greičiau jau aplinkybės. Galbūt tai maži žingsneliai, kurie juos pamažu atvedė į vietą, kur nebėra kelio. Kai jie tai pastebėjo, jau buvo labai nutolę nuo piemens. Žingsnis po žingsnio jie tolo nuo Žaliojo slėnio, kaip avys ieškodamos žolės. Kai jie apsižiūrėjo, pievos pasidarė skurdžios, o žemė akmenuota. Galiausiai nebebuvo

jokių kelių, tik uolų nuolaužos ir bedugnės. O tas truputis žolės, kurios dar galima rasti tarp akmenų, jau nebeapatotina nei skrandžio, nei sielos. Kad ir kur jie norėjo nueiti, dabar stovi štai čia: ties bedugne. Ir tada ateina naktis.

NOROM:

Tačiau yra žmonių, kurie tyčia nutolsta nuo Dievo. Tai gal būt tokie žmonės, kurie blogai jaučiasi bandoje avių, kurios mielai ėda iš piemens rankų. Tai gal būt tokie, kurie nebeiškenčia, kaip avys, visada būti toje pačioje bandoje. Jie nebeišlaiko nuolatinio kitų avių bliovimo, jie ilgisi tylos, buvimo vienumoje.

Yra žmonių, kurie nenori visada būti tos pačios žolės. Jie neturi jokio noro visą gyvenimą sočiai ir patenkintai kramsnoti, kol vieną dieną ateis mėsininkas.

Yra žmonių, kurie nori žinoti,

kaip atrodo kitos pievos, ar iš viso yra kitų pievų, ir kaip ten patekti. Yra žmonių, kurie nori patys nuspręsti, kokią žolę ėsti: gal būt kitur ji yra sultingesnė, dar nesumindžiota kitų bandos avių.

Tačiau ir tie, kurie savo noru nueina šalin, lengvai pasiklysta. Pasitraukimas iš Žaliojo slėnio visada turi savo kainą: kiekvieno asmeninį saugumą. Niekas negali pasakyti, ką sutiksi už Žaliojo slėnio. Ne be priežasties didžioji dalis avių lieka ten, kur nereikia nieko bijoti. Nes tas, kuris ieško nuotykių, kartu su juo patiria ir riziką. Žaliojo slėnis - Dievo artuma - dingsta.

PAKLYSTI VIENAM:

Paklydusios avelės palyginime Jėzus kalba apie žmones, kurie pasiklydo gyvenime. Jie papuolė į šunkelius ir dabar nežino nei kaip eiti į priekį, nei kaip grįžti atgal.

Savo jėgomis nėra jokio išsigelbėjimo. O kitos avys į pagalbą taip pat neateina: gyvenimas aplink mus dažniausiai teka toliau, taip kaip palyginime, kai 99 avys akivaizdžiai palaimingai toliau ėda. Jų piemens nelabai domisi pavienėmis avimis, kurios, tyčia ar netyčia, pasimeta. Kitos avys taip pat neieško paklydusios, kiekviena užsiėmusi savimi, savęs pasotinimu.

PAKLYDUSI, TAČIAU IEŠKOMA:

Tačiau kažkas kitas pamato, kad trūksta nors vienos Jo avelės, - tai mums byloja Jėzaus palyginimas. Net jei daugiau niekas nepastebi: gerasis Ganytojas mato. Jo žvilgsnis pastebi ir tas, kurios nukrypo nuo teisingo kelio.

Ir Jis ne tik žiūri, o ir veikia: Jis eina ieškoti paklydusios avies. Jis žino, kur reikia jos ieškoti. Jis tikrai žino, kas traukia smalsias avis, Jis žino patraukliausius aplinkkelius, šunkelius, klystkelius. Ten Jis eina ieškoti, ten, kur ir Jam, piemeniui, gali būti pavojinga: tarp uolų, o ne į Žaliojo slėnį. Jis ieško tol, kol randa paklydusią avelę. „Radęs su džiaugsmu dedasi ją ant pečių“, - taip sakoma Evangelijoje pagal Luką. Kadangi išsigandusi avelė ne taip lengvai leidžiasi vedama už virvelės, iš baimės užsispiria, ir tokioje panikoje ji lengvai gali suklypti ir nukristi, todėl piemuo paprasčiausiai pačiumpa avį ir išvelka iš pavojingos zonos, nori ji to ar ne. Bet tokios būsenos aviai tai ir yra kaip tik tai, ko reikia.

Taigi, teisingą kelią atgal paklydusi avelė randa ne savo noru. Tas, kuris pats jau stovėjo ant bedugnės krašto, žino: išorinis spaudimas, kas nors tokio, ko nenorėtume, kartais atveria žmogui naują kelią, kurio iki tol niekaip negalėjome matyti. Piemuo užsideda mus ant savo pečių, kai mes stovime ties bedugne. Savo noru mes neitume su Juo, suglumę ir išsigandę, kokius mus padarė klystkeliai. Taigi, pasitaikius progai, Dievas priverčia mus apsigręžti. Ir užsideda ant savęs sunkią našta. Taip kai kurios juodos avys išgyvena savo juodžiausią naktį ir lieka gyvos.

Kunigų procesija prieš Jubiliejinio Sinodo pamaldas

PRBA (WARC) viceprezidentas dr. kun. Gotfried Wilhelm Locher sako pamokslą Biržų bažnyčioje rugsėjo 16 d.

NEPELNYTAI IŠGELBĖTI:

Mūsų palyginime slypi tai, kas reformuotiems krikščionims ypatingai svarbu: kad mes būsime nepelnytai išgelbėti, išgelbėti, nes gerasis Ganytojas mūsų našta pasiima sau. Iš mūsų gyvenimo klystkelių savo jėgomis mes tikriausiai nerastume kelio. Mums parodoma, kad Ganytojas nepaleidžia mūsų iš akių. Vien iš tikėjimo, kad Jis mūsų nepamirš, kad Jis mūsų ieškos ir parves namo - tik iš šito tikėjimo ateina mūsų išsigelbėjimas. Saugokimės savęs pervertinimo: tarsi mes ir be Piemens žinotume, kuris kelias veda į Žaliąjį slėnį! Įveikime mūsų baimingą didžiavimąsi, norą net ir naktį vieniems patiems rasti kelią – kitaip kritimas užprogramuotas. Geriau palaukime, atsipūskime, prisėskime, jei paklydome. Pasitikėjimas Dievu reiškia ne norą patiems išsigelbėti, o žinojimą, kad mūsų ieškos.

GERASIS GANYTOJAS IR JO BAŽNYČIA:

Kad ir kaip sunku būtų, to nepamirškime, sako mums Bažnyčios istorija. Pagunda ieškoti kelio be gerojo Ganytojo visada lydi ir Bažnyčią. Ypač stipri ši pagunda turėjo būti prieš 500 metų. Buvo laikas, kai Bažnyčia manė sukurti žmonėms tikėjimo geruoju Ganytoju alternatyvas. Kerojo iliuzijos, kad daugiau nereikia Jo laukti, o tarsi galima Jį priversti ateiti. Atsirado iliuzija, kad tam tikrais gerais darbais ar net pinigais aš

galiu prisišaukti sau išsigelbėjimą, taip sakant, gerasis Ganytojas tarsi pagal iškvietimą. Kad Ganytojas ateis mūsų ieškoti tik iš gailėstingumo - tai grėšė nukeliauti į užmarštį. Anuo savęs pervertinimo metu Bažnyčia pateko į gilią krizę. Tačiau, kaip ir kiekviena krizė, ir ši atvedė į apsivalymo ir sveikos nuovokos laikmetį - į Reformaciją. Daug žmonių jautė, kad jų gyvenimas panašus į palyginime paklydusios avelės gyvenimą. Jie jautė, kad visgi nėra jokio savęs išgelbėjimo, o tik kelias tikėti geruoju Ganytoju, tikėti tuo, kad Jis nė vieno nepaliks bėdoje. Tame buvo viskas – Tikėjime Gelbėtoju, pačiame Tikėjime. Ir taip Bažnyčia daugelyje kraštų buvo reformuota, kad niekas nemdytų šios Tiesos.

REFORMUOTA BAŽNYČIA:

Štai jau 450 metų, kai reformuota Bažnyčia jūsų šalyje vienija krikščionis. Jei tais laikais drąsūs žmonės nebūtų patikėję, kad tik Kristus veda mus į išganymą, šandien mes nebūtume čia susirinkę. Mes turime būti dėkingi tiems žmonėms, dėkingi už tai, kad jie pažino ir paskelbė gerojo Ganytojo ir paklydusių avelių Žodį visu stiprumu.

Šandien visame Žemės rutulyje yra apie 75 mln. reformuotų krikščionių. Jie kai kuo skiriasi, kitaip laiko pamaldas, išpažįsta skirtingus dalykus, kai kurių yra daug ir juos palaiko valstybė, kitų

– mažai ir jie kovoja dėl materialinio pragyvenimo. Taigi, kas visgi mus visus sieja, ir mes vadinamės „reformuoti“?

Yra išorinė ir vidinė priežastis. Išorinė – tai faktas, kad mums visiems sąlygas gyvuoti sudarė tie patys vedantieji teologai: Jonas Kalvinas, Ulrichas Cvinglis, Heinrichas Bulingeris ir kiti vyrai, atnaujinę tikėjimą ir teologiją.

Tačiau svarbesnė yra vidinė priežastis: kalbame būtent apie gerąjį Ganytoją. Reformatų teologija moko, kad mes nieko, visiškai nieko neturime daryti, kad būtume išgelbėti, o tik tai tikėti šiuo vieninteliu Ganytoju, Jėzumi Kristumi, kuris mūsų ieško ir pakelia iš gyvenimo bedugnių. Nieko kito mums nereikia, kaip tik klausytis Jo žodžių pamoksluose ir patirti bendrumą Viešpaties Vakarienes metu. Tai jungia Lietuvos reformatus su jų broliais ir seserimis mano gimtinėje, kitų svečių gimtinėse ir daugelyje kitų šalių. Reformuota Bažnyčia yra Jėzaus Kristaus Bažnyčia.

BŪTI REFORMATU – BŪTI DŽIAUGSMINGAME NUOLANKUME:

Jūs dabar galvojate, bet juk tokios yra ir kitos Bažnyčios, Jėzaus Kristaus Bažnyčios. Ir jūs galvojate teisingai: mes nesame vieninteliai, kurie bando sekėti Kristų. Todėl mes turime būti savikritiški, kai klausiamo, kokia gi yra Bažnyčios Būtis.

Pavyzdžiui, nieko nepagražinant sutikti: Reformacijos laikas ne tik atnaujino tai, kas gera, bet kai ką ir vertingo sunaikino. Reformatoriai sumokėjo aukštą kainą už tai, kad jie vėl galėtų žvelgti į Jėzų Kristų kaip į gerąjį Ganytoją. Kokią kainą? Vienybės kainą. Vieninga Vakarų Bažnyčia suskilo į katalikų ir protestantų. Atsitiko tai, ko niekada reformatoriai nenorėjo: keliai išsiskyrė, susikūrė naujos Bažnyčios. Iki šių dienų išlikę tam tikri susiskaldymai.

Ar mes galime džiaugsmingai švęsti mūsų Jubiliejų ir negalvoti apie tai? Ši šventinė diena yra taip pat ir diena, kai mes prisimename, jog per Reformaciją mes laimėjome ne tik Tikėjimo aiškumą, bet ir praradome Bažnyčios vienybę. Tikrai švenčiame tada, kai savęs neklaidiname.

Mes galime sutikti šiandieną su tam tikru nuolankumu. Tada, XVI amžiuje, nepavyko be susiskaldymo atnaujinti Bažnyčios. Reformuota Bažnyčia, mūsų Bažnyčia, yra ne bet kuri, o ta, kuri jau prieš 16-ą šimtmečių buvo Jėzaus įpėdinė. Ji aiškiai vadinasi ne nauja, tačiau atnaujinta, reformuota Bažnyčia. Seną padaryti nauju - to norėjo Reformacija. Tačiau susidarė naujos Bažnyčios, Bažnyčios, kurios atsiskyrė nuo Romos katalikų.

Todėl mes žinome, kad mūsų laukia dar ilgas kelias, kol katalikų ir evangelikų Bažnyčios vėl

susieis. Netgi tarp savęs, patiems reformatams, reikia susitaikyti ten, kur įvyko skilimai. Mes esame Bažnyčia pilna tikėjimo jėgos, bet mes taipgi esame Bažnyčia, pilna bendruomenės lūžių.

SEMPER REFORMANDA – BAŽNYČIA BESITĘSIANČIAME ATSINAUJINIME:

Kadangi tai mes šiandien, būtent šiandien per pamaldas atvirai ir tiesiai pripažįstame, todėl mes turime pagrindą būti optimistais. Nes kas galioja mums kaip atskiriems žmonėms, tas galioja ir mūsų bendruomenei: mums reikia gerojo Ganytojo, kuris mūsų ieškotų tada, kai mes nebežinome Kelio. Taip pat mes ir kaip bendruomenė negalime daryti nieko kito, o tik atiduoti save į Jo rankas. Mes turime patikėti, kad Jis mums atvers naujus kelius, kelius, kurie leis mums apsigręžti, išeiti iš aklaviečių, atsisukti vienas į kitą. Nes vienybės mes negalime dirbtinai padaryti, o susitaikymo – išgauti per prievartą. Tačiau galime leisti juos mums padovanoti.

ŠVENTĖS DŽIAUGSMAS:

Mūsų skaitytas palyginimas baigiasi švente. Gerasis piemuo džiugus grįžta namo su paklydusia avelė. „Sugrįžęs namo susikviečia draugus bei kaimynus sakydamas: „Džiaukitės drauge su manimi!“ Piemuo džiaugiasi, kad paklydusi

avelė nebuvo prarasta. Jis džiaugiasi, kad jai nebereikės bijoti laukinių žvėrių ir bedugnių. Tai Jo nuosava avelė, kurią Jis surado ir kuri vėl su Juo. Jis yra ne tik piemuo, bet ir savininkas – mes priklausome Dievui. Palyginimas sako: kiekvienas, kuris leidžiasi surandamas Dievo, padaro ne tik save, bet ir Dievą laimingu. Kai mes būsimė išgelbėti, Danguje bus šventė.

O jei Dievas Danguje rengia šventę, tai ir mes norime pasielgti taip pat kaip Jis, čia, Žemėje. Jau 450 metų, kai ir Lietuvos žmonės Tikėjimą geruoju ganytoju padarė savo bendruomenės pagrindu. Šiandien pilni dėkingumo prisimename tai, kas tuomet nutiko, taip pat esame pilni didžiulės pagarbos drąsai tų, kurie padarė daug darbų siekdami atnaujinti Bažnyčią. 450 metų Dievas vedė ir saugojo šią Bažnyčią, gelbėjo ją nuo bedugnių, galų gale - iš komunizmo. Šiandien jūs švenčiate, kad per visus šiuos metus jūs priklausėte tik vienam Ganytojui, ir buvote tik vieno Gelbėtojo surasti.

Ir tegu ši Bažnyčia, kaip ir mes kiekvienas, visada sunkiais laikais prisimena - gerasis Ganytojas ieško mūsų. Tuo mes turime tikėti. Gerasis Ganytojas ieško mūsų ir mus suras. Ir kai Jis mus suras, bus dėl mūsų surengta šventė. Tegul mūsų šiandieninė Jubiliejinė šventė būna tarsi tos Šventės atvaizdas! Amen.

Sinodo 450 metų Jubiliejaus šventė įvyko Biržuose

Rugsėjo 15 – 16 dienomis Biržų miestą ir evangelikų reformatų bažnyčią aplankė gausus būrys įvairių konfesijų tikinčiųjų, dvasininkų ir politikų iš įvairių šalių. Jie atvyko Lietuvos ev. reformatų Bažnyčios konsistorijos, organizavusios mokslinę konferenciją ir neeilinį Sinodą, kvietimu. Renginys buvo skirtas 450 metų sukakčiai nuo I Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios sinodo suvažiavimo, paminėti.

Kvietė vaikščioti „Dievui ant garbės“

Šventė pradėta moksline konferencija Biržų tvirtovėje. Į ją susirinko apie 200 dalyvių iš Lietuvos ir užsienio valstybių. Pirmoji žodį tarė LERB konsistorijos prezidentė krt. dr. Renata Bareikienė. „Jau 450 metų Lietuvoje gyvos Refor-

macijos idėjos, nešančios pažangą, demokratiją, šviesą ir kultūrą į mūsų šalį“, – džiaugėsi prezidentė. Ji šventę vadino jai lygiai tokia pat svarbia kaip ir Vilniaus universiteto 400 metų jubiliejaus minėjimas 1979-aisiais, kai šios aukštosios mokyklos absolventai ir studentai „gūdžiais tarybiniais laikais dai-

nuodami ir džiūgaudami žygiavo nuo centrinių universiteto rūmų į Vingio parką“. Krt. R. Bareikienė atidarydama konferenciją kreipėsi ir į jaunuosius reformatų Bažnyčios atstovus, kurie, dabar buvę tik pagalbinkais, ateityje, sulaukę garbingo amžiaus, galės organizuoti Sinodo 500 metų Jubiliejų.

Gen.superintendentas kun. Rimas Mikalauskas, pasveikinęs renginio dalyvius, kvietė visus pasiklausti Viešpaties Žodžio. Rimtą mokslinę konferenciją jos dalyviai pradėjo malda ir psalmės žodžiais.

Sinodo direktorius krt. Donatas Balčiauskas perskaitė Lietuvos Respublikos Prezidento Valdo Adamkaus sveikinimą. Seimo narys Viktoras Rinkevičius perdavė Seimo pirmininko Viktoro Muntiano sveikinimo žodį. Lietuvos ev. liuteronų Bažnyčios vyskupas Mindaugas Sabutis visus tikinčiuosius ragino susimąstyti, ką apie jų darbus – „gyvenimo vaisius“ – kalbės kartos, gyveniančios po penkiasdešimties metų. Vyskupas visiems linkėjo ramybės ir vilties bei gebėjimo iškęsti net pačius sunkiausius išbandymus. Sveikinimo žodį jis baigė paraginiu, kad tikintieji nepamirštų, jog šiame gyvenime jiems duotu keliu reikia „vaikščioti Dievui ant garbės“.

„Vienybės su Kristumi, džiaugsmingo ir gyvo tikėjimo stengiantis būti kartu, palaikant vieni kitus“, – linkėjo Vilniaus arkivyskupijos Vilniaus miesto šv. Kazimiero bažnyčios kunigas Lionginas Virbalas.

Panevėžio vyskupijos generalvikaras Robertas Pukenis džiaugėsi, kad visi kartu tikintieji atlaikė „tamsią tarybinę naktį“. O dabar

juos vėl jungia tas pats likimas – būtinybė būti vieningiems.

„Tikėjimo žodžio“ Bažnyčios vadovas, vyresnysis pastorius Giedrius Saulytis linkėjo visiems krikščionims nusivilkti nepasitikėjimo rūbą ir vienytis.

Dvasios ugnies, padėsiančios atlikti Dievo skirtą misiją, linkėjo ir Lietuvos evangelinio tikėjimo krikščionių sąjungos vyskupas Rimantas Kupstys.

Mokslinė konferencija vyko lygiagrečiai lietuvių ir anglų kalbomis, rytiniam posėdžiui pirmininkavo krt. dr. Arūnas Baublys iš Klaipėdos, popietiniam – vilnietis krt. dr. Mykolas Mikalajūnas, su paklausėjais bendravęs anglų, lenkų, rusų ir net baltarusių kalbomis.

Pirmasis mokslinės konferencijos pranešėjas – vyskupas Gustav Boleskei iš Vengrijos – perskaitė pranešimą apie reformatų tikėjimą Europoje.

Profesorė Ingė Lukšaitė išsamiai kalbėjo apie Reformaciją Lietuvoje. Ji XVI–XVII amžių vadino mūsų kultūros aukso amžiumi, kai Lietuvoje buvo sukurta nepertraukiama spauda, imtos leisti lietuviškos knygos, steigtos mokyklos.

Dr. Arūnas Baublys apžvelgė Lietuvos ev. reformatų Bažnyčios *Unitas Lithuaniae* Sinodo kultūrinę politiką. O pranešėjas, gerai

Istorikė profesorė dr. Ingė Lukšaitė

reformatams pažįstamas istorikas, Deimantas Karvelis nagrinėjo ev. reformatų dvasininko kasdienybę XVI–XVII amžiuje.

Konferencijos pabaigoje Sinodo dalyviams koncertavo Biržų Vlado Jakubėno vaikų muzikos mokyklos auklėtiniai pianistai: Vaida Vireliūnaitė (mokyt. R. Butkevičienė) ir Mindaugas Variakojis (mokyt. I. Valatkienė), dainavo mergaičių ansamblis, vadovaujamas mokyt. Jūratės Dudarienės. Taip pat žiūrovų gausių aplodismentų nusipelnė Vilniaus M. K. Čiurlionio menų gimnazijos auklėtinis Giedrius Nakas (mokyt. E. Jurkevičiūtė) ir dainininkai iš Kauno Ieva bei Marija Paliokaitės bei Vytautas Bytautas (koncertmeisterė – V. Daugirdienė).

Skirtingų Bažnyčių tikinčiuosius vienija tikėjimas

Antroji diena pradėta iškilmingomis pamaldomis Biržų ev. reformatų bažnyčioje. Skambant varpams ir giedant Vilniaus bei Biržų reformatų bažnyčių jungtiniam chorui į šventovę įžengė procesija, kurioje dalyvavo aukšti dvasininkai iš Vokietijos, Olandijos, Vengrijos, Lenkijos, Rumunijos, Švedijos, Šveicarijos, JAV, Slovakijos, Prancūzijos, Didžiosios Britanijos, Baltarusijos ir kitų valstybių, Lietuvoje reziduojančių diplomatinių tarnybų atstovai iš Nyderlandų, Didžiosios Britanijos, JAV, Vatikano, Vokietijos ir Šveicarijos.

Pilnutėlė bažnyčia bendra giesme šlovino Dievą, dėkodama už

nukelta į 6 p. ►

„Tikėjimo žodžio“ Bažnyčios pastorius Giedrius Saulytis ir istorikas Deimantas Karvelis

tai, kad 450 metų ją gelbėjo nuo pavojų ir sunkumų, padėjo išlaikyti tikėjimą ir sulaukti geresnių laikų. Pamaldas pakaitomis vedė LERB kunigai: gen. superint. kun. Rimas Mikalauskas, Vilniaus – klebonas kun. Tomas Šernas ir diakonas Raimondas Stankevičius, Biržų – diakonė Sigita Švambarienė bei išėvijios lietuvių reformatų diakonė Erika Dilytė Brooks.

Sinodo jubiliejui skirtą pamokslą, privertusį susimąstyti įvairių Bažnyčių tikinčiuosius, sakė svečias iš Šveicarijos, Pasaulio reformatų Bažnyčių aljanso (WARC) viceprezidentas, daktaras, kun. Gottfried Locher.

Po pamokslų sveikinimo žodį tarė svečias, šventojo sosto atstovas, apaštalinio nuncijaus Lietuvoje sekretorius, monsinjoras Jean Francoi Lantheaume. Jis už pakvietimą dalyvauti jubiliejinėje šventėje ir išgirstą pamokslą dėkojo popiežiaus Benedikto XVI vardu ir sakė, jog kasdienybėje galime ir nepamatyti skirtingais vardais vadinamų Bažnyčių vienybės, tačiau ta vienybė yra tikinčiųjų širdyse.

Į tikinčiuosius ir bažnyčios svečius kreipėsi Nyderlandų, Vokietijos, Šveicarijos, Amerikos ambasadoriai ar jų atstovai, perdavė savo šalių sveikinimus Lietuvos

evangelikų reformatų Bažnyčiai.

Sveikinimai buvo pratęsti pobūvyje, kuris po pietų įvyko Biržų tvirtovės menėje. Ten garbingus svečius bei visus kitus tikinčiuosius sveikino ir Biržų savivaldybės atstovai. Mero pavaduotojas Aurimas Frankas sakė, jog visų tikėjimų žmonės yra lygūs prieš Dievą, o administracijos direktorė Palmyra Prašmantienė kiekvienam miesto svečiui linkėjo iš Biržų į namus parsivežti daugiau tikėjimo, vilties ir stiprybės.

Už šiltą priėmimą visų savo šalies Reformatų sąjungos narių vardu dėkojo Vokietijos evangelikų reformatų Sinodo prezidentas Michael Stadermann. Biržiečiams buvo įteikta visus sujaučiusi dovana – neįgalių žmonių rankomis sukurtas stalo užtiesalas.

Švedijos delegacijos atstovai pasakojo apie prieš 130 metų įsikūrusią Misijos bažnyčią ir įteikė jos istorijos knygą. Švedas Ebbe Sundstrom apie žmogaus gyvenimą ir jam skirtus darbus kalbėjo palyginimu. Jis sakė, jog dažnai atrodo, kad kiekvieno „laivelis yra labai mažas, o mūsų labai didelis“. Tačiau drąsos ir jėgų tokioms mintims užplūdus turėtų priduoti Jėzaus Kristaus mokymas. Sveikintojas priminė, jog mes kiekvienas esame pašaukti sėsti į savo laivelį ir plaukti tikėjimo liudijimo mūšini. Kunigui Rimui Mikalauskui svečias įteikė simbolinę aliejinę lempą.

Dievo palaimos Lietuvos evangelikams reformatams linkėjo Nyderlandų reformatų Bažnyčios superintendentė kun. Arenda Haasnoot. Prancūzijos Bažnyčios atstovė Esther Wieland - Maret pasidžiaugė, jog jos krašto reformatai – hugenotų ainiai – 2009 m. švęs 500 metų jubiliejų, kuriame bus laukiami ir svečiai iš Lietuvos.

Pobūvyje taurėse spindėjęs trijų rūšių vynas buvo Šveicarijos ambasados dovana. Svečiams mikliai sukdami patarnavo jaunieji reformatai – būsimų Bažnyčios Jubiliejų šeiminkai.

Biržai paminėjo kunigo Aleksandro Balčiausko šimtmetį

Spalio 7-ąją Biržų evangelikų reformatų bažnyčios tikintieji prisiminė šioje šventovėje dvidešimt metų tarnavusį kunigą Aleksandrą Balčiauską. Gerbiamo dvasininko 100-ųjų gimimo metinių proga po pamaldų buvo pristatyta Jo knyga – pamokslų rinkinys „Tavo žodis yra tiesa“.

„Praėjo daugiau kaip 55-eri metai, kai Jo jau nebėra tarp mūsų. Tačiau laikas nenusinešė į užmarštį šiltų prisiminimų apie šį kilnų žmogų. Jo geri darbai seka paskui Jį pasilikusiuose Jo rašytuose ir sakytuose pamoksluose“, – knygos pradžioje spausdinamoje apybraižoje apie kunigą rašo Jo žmona, leidinio sudarytoja Aleksandra Balčiauskienė.

Laikydama rankose ką tik išleistą rinkinį ji prisipažino labai

seniai svajojusi išleisti vyro sakytų pamokslų knygą. Apie tai kalbėdavusi ir savo vaikams – Donatui ir Virginijai. Sūnus bažnyčioje pasakojo, jog motina sakydavusi, jog jiems vieniems nevalia turėti pamokslų, laikyti jų, sudėtų į rašomojo stalo stalčius. Kruopštaus knygos ruošimo darbo našlė ėmėsi prieš dvylika metų. Vartydama rankraščius sakė prisiminusi, kaip kunigas daugiau kaip prieš penkiasdešimt penkerius metus juos

rašė, kaip savo žodžiu stengėsi pataikyti į žmonių širdis, kad šie būtų dar geresni, dar sąžiningesni vieni kitiems.

Leidinio pratarinę parašė kunigo A. Balčiausko anūkas – kunigas Kęstutis Daugirdas, dėstantis Bažnyčios istoriją Johannes Gutenberg'o universitete Maine, Vokietijoje, šią vasarą apsigynęs daktaro disertaciją iš Lietuvos reformatų Bažnyčios istorijos. Senelio Jubiliejaus proga jis buvo atvažiavęs į Biržus, kartu su kitais kunigais – diak. Sigita Švambariene ir gen. superint. kun. Rimu Mikalausku – laikė šventines pamaldas.

„Ši knyga parašyta širdimi“, – sakė kunigo Aleksandro Balčiausko sūnus Donatas. Jis našlaičiu liko teturėdamas aštuonerius metukus. Tačiau šio trumpo laiko pakakę pajusti, jog Tėvelis viską daręs labai nuoširdžiai, iš pačios širdies gilumos.

Tai prisiminimais patvirtino ir bažnyčioje buvę parapijiečiai. Jie pasakojo, kaip kun. Aleksandras Balčiauskas bendravo su jaunuimu, mokė jį gyvenimo ir tikėjimo tiesų. Minėjime buvo nemažai tikinčiųjų, kuriuos kunigas rengė konfirmacijai ir pirmajai Viešpaties Vakarienei. Vilija Dagilienė kunigą pavadino „20-ojo amžiaus sielos žmogumi“, tobulinysiu to meto jaunimo dvasią. Visa bažnyčia buvo pakviesta pagiedoti 306-ąją giesmę – „Štai čia širdis“ – iš giesmyno, prie kurio koregavimo, išleidimo labai daug buvo prisidėjęs ir kun. A. Balčiauskas.

Rinkinį redagavęs vilnietis krt. dr. Mykolas Mikalajūnas taip pat džiaugėsi girdėjęs gyvą talentingo Kunigo žodį. Tada jam tebuvę tik vienuolika metų. Mažam vaikui atmintyje neužsilikę dvasininko pamokymai, bet jis iki šiol jaučiantis, kokia buvusi tą dieną gera, maloni,

Prie kun. A. Balčiausko kapo sūnus Donatas ir žmona Aleksandra Balčiauskai
2007 m. spalio 7 d.

Pasibaigus pamaldoms kun.K.Daugirdas, gen.superint. kun. R. Mikalauskas, diak.S.Švambarienė

šilta atmosfera tikinčiųjų bendruomenėje Švobiškyje. Pamokslų rinkinys, pasak dr. M. Mikalajūno, yra ne tik visos reformatų Bažnyčios turtas, bet ir viso Lietuvos kultūros paveldo ir istorijos dalis.

Pamokslai iki šiol nepraradę aktualumo ir įtaigumo.

Knygos pristatyme dalyvavusi muziejininkė Deimantė Prunskienė pastebėjo, jog reformatų jaunimo draugiją „Radvila“ įkūręs

ir jai vadovavęs kun. Aleksandras Balčiauskas jau prieš daugiau nei penkiasdešimt metų suprato, kaip reikia šviesti jaunimą. Draugijos tikslas buvęs jaunos žmonės „auklėti krikščioniškumo, tautiškumo, kultūringumo, meilės Tėvynei, šeimyniškumo ir visuomeniškumo principais“. D. Prunskienė pasidžiaugė, kad didelį indėlį į Lietuvos ir Biržų kultūrinį gyvenimą įnešusi draugija yra atkurta, jos nariai tęsia Kunigo pradėtus darbus. „Knyga ir draugija yra didelis paminklas Kunigui ir evangelikų reformatų bendruomenei“, – sakė muziejininkė. Padėkos žodį taręs ev. reformatų Bažnyčios gen. superintendentas kun. Rimas Mikalauskas pamokslų rinkinį pavadino didžiausia relikvija reformatams, visada vertinusiems spausdintą žodį.

Po knygos pristatymo tikintieji rinkosi parapijos namuose, kur su Kunigo artimaisiais kartu pasisėdėjo prie stalo, prisiminė su Aleksandru Balčiausku daugiau nei prieš penkiasdešimtmetį Biržuose kartu praleistas valandas.

Gražina Dagtė

Atsinaujinanti Bažnyčia: spalio 28 d. - Reformacijos sekmadienis

Spalio 28 dieną Reformuotos Bažnyčios visame pasaulyje švęs Reformacijos sekmadienį. „Tai diena, kada Pasauliniam Reformuotų Bažnyčių Aljansui (WARC) priklausančios Bažnyčios prisimena savo bendrą teologinę istoriją ir dabartinius išsipareigojimus“, – pasakė generalinis sekretorius Setri Nyomi.

„Mes tai darome ekumeninio pasišventimo dvasia žinodami, kad nesami vieni. Daugelis kitų krikščioniškų bendrijų taip pat yra susiję su Reformacijos paveldu. Ekumeniniai WARC'o pasižadėjimai mums padeda būti dėkingiems Dievui už kelius, kuriais mūsų dialogai su kitais krikščionimis, įskaitant Romos Katalikų Bažnyčią, padėjo išvengti kai kurių esminių prieštaravimų“.

Atsakant į Bažnyčių prašymus,

2006 metais Ženevoje esantis WARC centras išleido *Atsinaujinanti Bažnyčia: Reformacijos sekmadieniui skirta medžiaga* – išsamų paketą pagalbinės medžiagos, kuri kviečia Bažnyčias atnaujinti savo misiją atsižvelgiant į tai, ką reiškia būti šiandien reformuotu krikščionimi.

„Brošiūra buvo plačiai įvertinta kaip atitinkanti esamą laikmetį. Kadangi ši medžiaga daugeliui bendruomenių buvo neprieinama, o gavusieji pastebėjo, kad pagalbinės medžiagos turtingumas nėra išsemtas, mes manome pakviesti bendruomenes ir grupes mūsų Bažnyčiose šita medžiaga pasinaudoti dar kartą šiais metais. Medžiaga nėra susijusi tik su esamu laikotarpiu“, – tęsė generalinis sekretorius.

Atsinaujinanti Bažnyčia: Reformacijos sekmadieniui skirta medžia-

ga gali būti persisiūsta iš WARC'o internetinio puslapio www.warc.ch arba galima užsisakyti adresu crjp@warc.ch. Vieno leidinio kaina 4 eurai (arba 16 eurų už penkias kopijas).

Taip pat Setri Nyomi pridėjo, kad ateinančiomis savaitėmis WARC'o sekretoriatas paskelbs, kaip Aljansas ketina švęsti 500-ąsias Jono Kalvino gimimo metines. WARC'as parengs ir išleis specialų pagalbinės medžiagos Reformacijos sekmadieniui paketą, kuris galės būti naudojamas 2008 ir 2009 metais.

„Mes kviečiame visas Bažnyčias pasinaudoti šia medžiaga“, – pasakė gen. sekretorius Setri Nyomi – „ji bus parengta iki 2008 metų vidurio“.

„V.r.ž.“ inf.

Erikos dovanos tėvų gimtinei

Biržuose keletą dienų viešėjo iš Čikagos atvykusi ev. reformatų bažnyčios dvasininkė diak. Erika Marija Jūratė Dilytė – Brooks, gen. superintendente kun. Povilo Jakubėno anūkė, kompozitoriaus Vlado Jakubėno dukterėčia, buv. gen. superintendente išeivijoje kun. Povilo Dilio ir neseniai mirusios iškilios reformatės Halinos Jakubėnaitės dukra.

Diak. Erika atvežė keletą kraštiečiams brangių daiktų, kuriuos išsaugojo jos tėvai, kiti išeiviai, Lietuvos ev. reformatų Bažnyčios *Unitas Lithuaniae* Sinodo konsistorijai:

- keturis dainininkės krt. Bronės Variakojienės išsiuvinėtus (apie 1980-sius metus) takelius ant sienos, ilgus metus kabojusius Čikagoje parapijos namuose;

- taip pat jos išsiuvinėtus užtiesalus: ant sakyklos „Vienam Dievui garbė“, ant altoriaus (nes reformatų bažnyčia Čikagoje buvo pirktą iš liuteronų ir joje buvo likęs altorius), takelį ir užtiesalą ant mažosios sakyklos;

- skrynią aukoms rinkti (buvo naudojama Čikagoje);

- posėdžių plaktuką, naudotą Sinodo ir Kolegijos posėdžiuose Čikagoje, kuris greičiausiai buvo atvežtas iš Lietuvos;

- Švento Rašto Knygą, Čikagos bažnyčioje laikytą ant Dievo stalo (gotikiniais rašmenimis). Ji išleista 1905 m., o 1970 m. kun. Kostas Burbulyš ją padovanojo reformatams;

- Halinos Jakubėnaitės Dilienės knyga „Kosciol Ewangelicko – Reformowany w Kielmach” , aut. Boleslaw z Ml. Gruzewski, 1912 m.;

- gen. superintendente kun. Povilo Jakubėno liturginius rūbus: talarą ir befcheną (rišama ant kaklo balta kunigo kaklajuostė), kurie buvo perduoti depozitu į Biržų „Sėlos“ muziejų. Befcheną, beje, išsiuvinėjo Erikos močiutė kunigienė Halina Lipinska - Jakubėnienė.

Biržų Vlado Jakubėno muzikos mokyklos direktorei Rimai Zuozienei Erika Brooks perduoda motinos saugotą kompozitoriaus portretą.

Be šių daiktų, diak. Erika iš Čikagos Biržų „Sėlos“ muziejui parvežė biržiečio išeivio, skulptoriaus Jokūbo Dagio, gimusio 1905 metais Šlepščių kaime, skulptūrėlę „Meškutis“. Iš obels medžio išskaptuotą kūrinių diakonei perdavė motinos draugė, Čikagoje gyvenanti žydų tautybės gydytoja Ludmila Finkelštein. Ji 1963 metais skulptūrėlę įsigijo specialiai nuvykusi į Torontę, Kanadoje, gyvenusio dailininko namus. Garbaus amžiaus sulaukusi gydytoja pageidavo, kad jos gerbiamo kūrėjo darbas būtų parvežtas į muziejų to krašto, kur skulptorius gimė, augo ir pradėjo menininko kelią.

Eriką Brooks su Biržų Vl. Jakubėno vaikų muzikos mokykla sieja ketverius metus besitęsianti draugystė. Jos pastangomis ir didžia dalimi jos lėšomis Amerikoje įkurtas fondas dėdės kompozitoriaus Vlado Jakubėno kūrybai populiarinti ir gabiems moksleiviams skatinti. Šiais metais geriausiai pasirodžiusiems vaikams iš to fondo buvo įteikiami piniginiai prizai Biržuose vykusiuose jaunųjų muzikantų konkursuose. Erika Brooks mokyklai padovanojo kompozitoriaus portretą, kuris kabėjo jo darbo kabinete Čikagoje. Tai vienintelis muziko tapytas atvaizdas, kurį 1964 metais kompozitoriui viešint Niujorke sukūrė nežinomas gatvės dailininkas. Po jo mirties paveikslu rūpinosi Erikos Brooks motina, Vlado Jakubėno sesuo Halina Jakubėnaitė - Dilienė. Ji pageidavo, kad kompozitoriaus atvaizdas būtų parvežtas į Biržus. Diakonė įvykdė šių metų vasaros pradžioje Anapilin iškeliavusios savo motinos valią. Dabar svarstoma, kaip ir kur reikėtų parvežti kompozitoriaus muzikinį archyvą. Čikagoje saugomas ir Vlado Jakubėno pianinas bei jo rašomasis stalas.

„V.r.ž“ inf.

LERJD „Radvila“ Vilniaus skyriaus susirinkimas

Kaip ir kiekvienais metais, taip ir šiais įvyko „Radvilos“ reformatų jaunimo draugijos Vilniaus skyriaus susirinkimas. Jame dalyvavo Vika, Justas, Giedrius, Rūta, Aida, Andrius, Jurgutė ir Vilniaus skyriaus pirmininkas Žydrūnas Kamarauskas.

Buvo sudarytas planas 2007 metų rugsėjo, spalio, lapkričio ir gruodžio mėnesiams. Plane numatyta, kas bus atsakingi už sekmadieninės mokyklėlės pamokas, kurios vyksta mėnesio I ir III (kartais ir V) sekmadienį,

už konferencijų organizavimą, jaunimo pamaldas ir kitus renginius. Visi noriai sutiko prisiimti atsakomybę už vieną ar kitą renginį. Tuo labai džiaugiamės.

Susirinkime taip pat diskutavome ir apie Sinodo 450 metų jubiliejų, kuo ir kaip galėtume prisidėti prie jubiliejaus organizavimo ir būti naudingi, padėti vienais ar kitais klausimais.

Žydrūnas Kamarauskas (Žio)

NEKLAIIDŽIOK

Mylėki nuoširdžiai
kiekvieną žmogų,
Nors jis
tau dovanų neduoda.
Neklaidžiok
pykčio tamsoje,
Gyvenk
su Kristum širdyje.

Alfredas Naktinis

ŠVIESOS SPINDULĖLIS

Nors ir mažas šviesos spindulėlis
Rodė žemėje Kristaus kelius,
Aš sekiau Jį tada dar mažytis
Ir ištvėriau sunkiuosius laikus.

Vėlų vakarą, dieną, ar rytą –
Visą laiką su Juo aš buvau
Ir gyvenimo džiaugsmui nušvitus
Širdyje Jo palaimą jutau.

Dėkui Tau, kad mane Tu globoji,
Kad atvėrei pilnatvei akis,
Širdyje Tavo vardą nešioju,
Nes esi mano sielos viltis.

Alfredas Naktinis

Vėl ruduo - vėl sekmadieninė mokyklėlė

Rugsėjo pirmą sekmadienį po vasaros atostogų vėl susirinko sekmadieninės mokyklėlės vaikai ir mokytojai-vadovai. Pirmąją pamokėlę maldele pradėjo diak. Raimondas Stankevičius.

Vilniaus ev. reformatų vaikų sekmadieninė mokyklėlė

Jau ketvirtus metus rugsėjis Vilniaus ev. reformatų ir jiems prijaučiančių tėvelių vaikams reiškia ne tik naujų mokslo, bet ir sekmadieninės mokyklėlės mokslo metų pradžią.

Per pamokėles vaikučiai susipažįsta su Biblijos istorijomis, mokosi giesmelių, kartu piešia, žaidžia ir bendrauja.

Kiekvienais metais mokyklėlės vaikams jaunimo draugijos „Radvila“ nariai organizuoja ekskursijas po Vilnių, Kalėdų eglutę, mokyklėlės uždarymo šventę. Esame aplankę Trakus, T. Ivanausko muziejų Kau-

ne; šiais metais – Verkių parką.

Į mokyklėlę vaikai renkasi 1-ą ir 3-čią (jei būna ir 5-ą) mėnesio sekmadienį, 11 valandą, Trakų g. 1, VGTU patalpose.

Taigi kviečiame dar neapsprendusius tėvelius paskatinti ir padrašinti savo vaikučius – mažesnius, didesnius ar jau išengiančius į paauglystę – PRISIJUNGTI.

Dėl papildomos informacijos galima pasiteirauti mokyklėlės vadovės Rūtos Vaitiekūnienės tel. 8-685-37027. Iki pasimatymo.

Vadovai

Ekskursija po Verkius

Paskutinį rugsėjo sekmadienį (2007 09 30) Vilniaus ev. reformatų parapijos sekmadieninės mokyklėlės vaikai išsiruošė į ekskursiją po Verkių parką, kurią tradiciškai organizavo Vilniaus pedagoginio universiteto studentas istorikas Kornelijus Šišla, jam talkino Justas Brazauskas. Šį sykį gidu buvo Kornelijaus kurso kolega Justas Pipiras, jau kelerius metus tyrinėjantis Verkių parko istoriją. Oras pasitaikė labai dėkingas. Nuotaiką ekskursijos dalyviams, kurių nemažą dalį sudarė Vilniaus skyriaus „Radvilos“ jaunimas, skaidrino sąmojingi Justo Pipiro pasakojimai

ir legendos. Kaip pats prisipažino, tai truputėlį jaudinosi ruošdamasis ekskursijai, nes pirmą kartą pasakojo tokiai gausiai auditorijai. Jaudulys Justui kojos nepakišo – dalyviai liko patenkinti ir įgiję nemažai vertingų žinių. Ekskursijoje dalyvavo ir naujasis Vilniaus parapijos dvasininkas, diakonas Raimondas Stankevičius su žmona ir sūnumi. Visi susipažino su Verkių parko istorija, pasigrožėjo likusiais architektūriniais paminklais, o pabaigoje surengė nedidelį pikniką iš savo atsineštų skanėstų.

Kornelijus Šišla

Stovykla Dubingiuose

„GO FOR MORE“ („Siek daugiau“) – tarptautiniai Synergy grupės mokymai – vyko 2007 metų liepos 18-25 dienomis labai vaizdingoje vietovėje netoli Dubingių miestelio, kur tyvuliuoja pats ilgiausias Lietuvos ežeras – Asveja. Projektą rėmė Europos Sąjunga. Iš dešimties Europos valstybių (Graičijos, Slovakijos, Latvijos, Vengrijos, Turkijos, Vokietijos, Olandijos, Italijos, Rumunijos ir, žinoma, Lietuvos) susirinkę dalyviai (21) turėjo vieną bendrą tikslą - tobulėti. Kaip ir visuose, taip ir šiuose Synergy grupės mokymuose, svarbiausias dėmesys buvo skiriamas žmogaus, kaip asmenybės, augimui. Dalyviai, padedami mokymų vadovų (treinerių), įvairiose situacijose stengėsi įveikti ir atpažinti savo baimes, tapti spontaniškesniais, labiau pasitikinčiais savimi. Projektą organi-

zavo radvilėnas Ignas Skudrickas, idėjęs daug pastangų ir laiko, kad šie „Go for more“ mokymai įvyktų. Jam padėjo mokymu vadovų (treinerių) komanda, kurią sudarė 6 asmenys iš įvairių šalių. Mokymų vadovai – tai jauni žmonės, kurie anksčiau taip pat yra dalyvavę tokiuose mokymuose, todėl puikiai suprato kaip jaučiasi dalyviai, kaip jiems padėti, ko mokyt. Jie visada būdavo šalia, kartais ir patys dalyvaudavo įvairiuose procesuose. Be asmenybės ugdymo, vyko projektų realizavimo dalis, kuri suteikė dalyviams nemažai informacijos, reikalingos norint įgyvendinti savo projektą.

Vyko įvairūs užsiėmimai, diskusijos ir ne vienas po to teigė, kad tęs mokymuose pradėtą veiklą, t.y. įgyvendins savo sugalvotą projektą, kad pakeistų savo aplinkoje

tai, kas jiems trukdo. Man tai buvo labai naudinga patirtis, kuri bent iš dalies pakeitė mano požiūrį į gyvenimą. Mokymai padėjo suprasti, kad nieko nėra neįmanomo, viską galima įgyvendinti, jei tik pats to nori. Ir mes iš tiesų galime padaryti labai daug, daug daugiau nei patys suvokiame. Tą ir siekė parodyti šie mokymai, kurie ir buvo pavadinti „Siek daugiau“. Be to, šiuose mokymuose sutikau senų draugų, su kuriais dalyvavau pirmame projekte prieš metus. Labai geras jausmas pamatyti tuos žmones, ypač dėl to, jog anksčiau maniau, kad jau niekad jų nebesutiksiu. Buvo puiku ir vėl su jais būti kartu visą projekto savaitę, siekti to paties tikslo, tobulėti.

Erika Jurevičiūtė

Išėję Amžinybėn

RENATA ŠERNAITĖ

1937 06 02 – 2007 09 05

Po ilgos, sunkios, sekinančios ligos rugsėjo 5 d. užmerkė akis mūsų parapijietė, „Vilniaus reformatų žinių“ bendradarbė, mieloji Renata Šernaitė. Jos septyniasdešimties gimtadienis jau buvo paženklintas juodosios Lemties, bet dar buvo didelis noras sustiprėti, pasikelti, ateiti į Šventovę, padėkoti Viešpačiui už Gyvenimą...

Renata gimė Kaune gražioje, laimingoje Stefanijos ir Jokūbo Šernų šeimoje, kurioje jau augo berniukas – Tadas. Mergaitės gimimas buvo džiaugsmas visai plačiai Šernų ir Višinskių giminei. Krikštijo Renatą „dėdė“ kun. Adomas Šernas, tuo metu važinėjęs laikyti pamaldų į Seirijus, todėl Jos krikšto dokumentuose įrašyti Seirijai. 1940 metais atgavus Vilnių, Jokūbas Šernas kaip teisininkas su šeima perkeliamas dirbti į sostinę. Karo metais šeima teko paklajoti po Lietuvą, pagyventi pas gimines. Iškart po karo Renata pradėjo

lankyti Užupio pradinę mokyklą, 1948 m. įstojo į S. Nėries mergaičių gimnaziją. 1949 m. Šernai grįžo į Kauną, ir Renata pradėjo lankyti Kauno II mergaičių gimnaziją, dab. Maironio, kurią baigė 1955 m. 1956 m. įstojo į Vilniaus pedagoginį institutą, fizikos-matematikos fakultetą. Pasirinkdama fiziko specialybę, labai nustebino artimuosius ir drauges, nes turėjo meninių gabumų – skambino pianinu, o matematika sekėsi sunkiau. 1962 m. baigė institutą, kurį laiką mokytojavo Kaune. 1965 m. pradėjo dirbti Vilniaus

radijo komponentų gamyklos laboratorijoje. Paskutinė darbovietė – Valstybinė filharmonija, išlydėjusi Ją į pensiją.

Renata buvo pašarvota Vilniaus laidotuvių rūmuose, atsiseikinimo pamaldas laikė ev. reformatų parapijos diak. R. Stankevičius, giedojo gausiai susirinkę parapijiečiai, giminės, pažįstami. Į amžinojo poilsio vietą Renata atgulė savo jaunystės mieste Kaune, Petrašiūnų kapinėse, šalia Tėčio.

„V.r.ž.“ leidėjai

Pro Memoriam draugei

Norėtusi, kad prisiminimai apie Renatą ilgam liktų, išigertų, nusėstų širdin kaip dažai į drobę...

Tai buvo karo, pokario vaikas, patyręs okupantų neteisybes savo šeimos gyvenime, tautos gyvenime.

Daug metų kartu mokėmės, sėdėjome toje pačioje klasėje, tuose pat suoluose, svajojome... Mūsų Renata buvo labai jautri, prijaucianti menui jaunuolė. Visada stebėjaisi, kaip Ji pasirinko studijuoti fiziką. Pavasariais su klasiokėmis eidavome žibuokliauti į Lampėdžius, Kleboniškį; vasarom retsykais Jai tekdavo pabuvoti kaime. Stebėtinai raiškiai Ji jautė gamtą – gėles, medžius, žolę, gyvūnelius. Prisimenu, kaip Ji užsidegusiai pasakojo kokias nuostabi naktį šviečianti jonva-

balių švieselė... Iki šiol to negaliu pamiršti, kaip negaliu pamiršti tų pasivaikščiojimų pirmyn – atgal, diskusijų apie teatrą, tuometinius aktorius, gyvenimo prasmę.

Tyli, susikaupusi, tačiau, pajutus neteisybę, sugebanti prieštarauti, kovoti, būti „kietai“ užsispyrusia, Ji mus gindavo nuo pedagogų neteisybių. Buvo iš tų – nepraktiškų žmonių.

Vilnius Renatai buvo Jos svajonių miestas. Viskas, viskas Vilniuje Jai buvo geriau, skaidriau. Persikėlus ten gyventi, jautėsi Jos dvasinis pakylėjimas.

Negalėdama tiesiogiai dalyvauti klasės draugių gyvenime, susitikimuose, Ji visada domėjosi mūsų,

mūsų vaikų, anūkų gyvenimu, žinojo jų vardus, žinojo ko kas siekia. Reikia pasakyti, kad Jai visi, nors ir pasiklydę gyvenimo kely, buvo geri, Ji rasdavo motyvus, švelninančius jų paklydimus. Ji mus mylėjo, o mes – Ją. Visos labai Jos laukdavome mūsų susitikimuose. Mergaitės vis klausdavo: „o Renata ar bus?“

Laikas – kaip tekantis vanduo – gali į jį išžiūrėti, bet sustabdyti negali. Daug metų Renata buvo priversta ne taip gyventi, kaip norėjosi... Savo valios pastangų dėka protarpiais įkvėpdavo gryno oro, o čia ir vėl likimas muša...

Labai vertino, mylėjo savo šeimą: mamą, tėtį, brolių, seserį ir visus kitus.

Pailsėk, tiek metų ėjus...

Virginija Bertašiūtė -
Baltrukonienė

Išėję Amžinybėn

Baigė savo gyvenimo kelią viena iš seniausių Vilniaus ev. reformatų parapijos narių Stefanija Šernienė. Gimė Kaune bajorų Sofijos ir Zenono Višinskių šeimoje, kurioje jau augo keturios dukros. Stefutė buvo paskutinė, pagrandukas ir, matyt, mylimiausias tėvų vaikas. Paaugusią Stefą leido į geriausią Kaune „Saulės“ gimnaziją. Stefanija paveldėjo iš motinos vešlias, geltonas, ilgas kasas, kurios sužavėjo tada dar Kauno universiteto teisės fakulteto studentą Jokūbą Šerną, kilusį iš Biržų krašto, Jasiškių kaimo, netoli Nem. Radviliškio. Gimnazistės ir studento graži draugystė truko ketverius metus. Višinskiai buvo nepraktikuojantys katalikai,

STEFANIJA ŠERNIENĖ

1910 11 30 – 2007 09 15

simpatizavo protestantizmui, todėl dukros pasirinkimui netrukdė. Vestuvės įvyko 1933 m. Kauno ev. liuteronų bažnyčioje (liuteronai draugiškai dalinosi su reformatais vienais maldos namais). Jaunuosius sutuokė Jokūbo draugas reformatų kunigas Fridrichas Barnelis. Prieš tai Stefutę confirmavo ir priėmė į Lietuvos ev. reformatų konfesiją prof. kun. Povilas Jakubėnas.

Jaunieji apsigyveno Kaune. Ten gimė sūnus Tadas, po to dukra Renata ir po septynerių metų jaunėlė Birutė. Stefanijos vyras buvo aktyvus reformatų Bažnyčios narys, buvo išrinktas Lietuvos ev. reformatų Bažnyčios kuratoriumi, dalyvaudavo Sinoduose, kurie tarpukaryje visada vykdavo per Jonines Biržuose. Stefanija su giedria šypsena prisimindavo ir pasakodavo apie tuos laikus, kai Sinodų dalyviai iš visų parapijų susėdavo už stalų kartu su kunigais Stasiu Neimanu, Fridrichu Barneliu, Vytautu Kurnatausku, Aleksandru Balčiausku, dėde kunigu Adomu Šernu, jų puošniomis žmonomis.

Prasidėjęs karas nutraukė lai-

mingą ir gražų gyvenimą. Tuo metu Stefanijos ir Jokūbo Šernų šeima jau buvo apsigyvenusi Vilniuje. Stefanija prisimindavo, kaip pas juos Vilniuje, traukdamiesi į Vakarus, atsiseikinti buvo užsukę kunigai St. Neimanas ir V. Kurnatauskas. Vokiečių laikais teko slapstytis vyrui Jokūbui, nes studentams atsakius stoti į vokiečių armiją, karinė vokiečių vadovybė pradėjo gaudyti inteligentus ir siųsti į Vokietiją darbams. Atsitiktinumo dėka pagavo ne Jokūbą, o atvažiuosį iš Jasiškių į svečius jo brolių Joną, kuriam teko išgyventi visus koncentracijos stovyklos baisumus, aprašytus kartu kentėjusio rašytojo Balio Sruogos knygoje „Dievų miškas“. („Bambyzas“ nuo Biržų – tai Jonas Šernas, Stefanijos dieveris, išgelbėjęs Jos vyrą nuo vokiečių koncentracijos stovyklos Štuthofe). Sovietų valdžiai aukštos kvalifikacijos „smetoninis“ teisininkas buvo nepatikimas. Jokūbui Šernui reikėjo vėl slapstytis, negalėjo gyventi kartu su šeima. Visi šeimos išlaikymo rūpesčiai užgriuvo Stefaniją. Ji dirbo daugiausia švietimo sistemoje sekretore - mašininke, augino, auklėjo,

I N F O R M A C I J A

leido į mokslus vaikus. Vyras dirbo provincijoje, retkarčiais aplankydamas šeimą. Sunkus gyvenimas palaužė jo sveikatą. Mirtis iš šeimos Tėvą išplėšė sulaukusį vos 56 metų (1907 04 18–1963 12 27); palaidotas Kauno Petrašiūnų kapinėse. Sūnus Tadas jau buvo vedęs, gyveno atskirai, buvo gimęs anūkas Tomas, po kelių metų ir anūkė Erika.

Ilgą laiką Stefanija gyveno kartu su vyresniąja dukra Renata, vėliau apsigyveno Birutės ir jos vyro Henriko Barauskų šeimoje.

Sunkų pergyvenimą Stefanija išgyveno 1991 metais, kai jos anūkas Tomas (dabartinis Vilniaus reformatų parapijos klebonas), buvo sunkiai sužeistas Medininkų muitinės poste.

Nepraėjus pilnam dešimtmečiui po šio įvykio mirė Stefanijos sūnus Tadas, žymus smuikininkas. Liūdino Stefanijos širdį dar ir tai, kad dukra Renata prieš keliolika metų susirgo sunkia liga. Nežiūrint gydytojų ir artimųjų pasiaukojamų pastangų šių metų rugsėjo 5 d. Renata užvertė savo gyvenimo knygą ir atgulė amžinam poilsiui šalia tėčio Kauno Petrašiūnų kapinėse. Tai buvo paskutinis skausmas, kurio nebeatlaikė 97-uosius metus bebai-giančios Motinos Stefanijos širdis.

Velionė buvo pašarvota Vilniaus laidotuvių rūmuose. Į amžinojo poilsio vietą, šalia savo vyro Jokūbo ir dukrelės Renatos, Stefaniją, gražiai paskutinį kartą papuoštą dukros Birutės, išlydėjo Jos artimieji, giminės, pažįstami, Vilniaus reformatai. Gedulingas atsisveikinimo pamaldas laikė Bažnyčios gen. superintendantas kun. R. Mikalauskas ir Vilniaus parapijos diak. R. Stankevičius. Vilniaus ev. reformatų parapijos nariai nuliūdę skaudžiai pergyvena vyriausios parapijietės mirtį ir nuoširdžiai užjaučia velionės dukrelę Birutę ir jos vyrą Henriką Barauskus bei kitus artimuosius. Tegul šią netekties valandą visus Jus paguodžia ir savo maloninga ranka nušluosto ašaras Viešpats Dievas.

Vilniaus ev. reformatų parapijos nariai, seniūnų taryba, valdyba

■ **Rugsėjo 11 d.** Lietuvos Respublikos prezidentūroje surengta apskritojo stalo diskusija „Valstybė ir tradicinės religijos: sutarčių istorija, reikšmė, perspektyvos“, skirta valstybės ir tradicinių religinių bendruomenių santykiams bei jų dabarties klausimams. Diskusija surengta Lietuvos Respublikos ir Šventojo Sosto I sutarties-konkordato – aštuoniasdešimtmečio proga. Diskusijoje dalyvavo Lietuvos tradicinių religinių bendruomenių vadovai ar atstovai, diplomatai, politikai ir teisininkai.

LELB vyskupas kun. Mindaugas Sabutis savo pranešime atkreipė dėmesį į dviprasmišką kitų tradicinių religinių bendruomenių padėtį. Nors LR Konstitucijoje nustatyta, kad Lietuvoje nėra valstybinės religijos, Romos katalikų Bažnyčia skiriamas ypatingas dėmesys, su kitomis tradicinėmis religinėmis bendruomenėmis valstybė iki šiol nėra pasirašiusi jokių sutarčių. Ir neretai didesnio valstybinių institucijų palaikymo sulaukia Konstitucijoje tradicinėmis neįvardintos naujosios religinės bendruomenės ir organizacijos. Vyskupas pakvietė LR Prezidentą skubos tvarka inicijuoti įstatymo priėmimą Seime, kuris įtvirtintų tradicinių religinių bendruomenių padėtį.

Prof. Gediminas Mesonis kalbėjo, kad ypatingas teisinis kazusas yra tai, jog skirtingai nuo Vatikano, kitos tradicinės religinės bendruomenės yra valstybės vidaus subjektai ir neaišku, kuriai valstybinei institucijai derėtų su jomis pasirašyti sutartį ir kokia ši sutartis turėtų būti, paragino tradicinių religinių bendruomenių atstovus konkrečiau apibrėžti savo reikalavimus valstybinėms institucijoms, priminė, jog šiuolaikinėje valstybėje laikomasi sampratos, visiems garantuojančios vienodą teisingumą, nes Konstitucija apima visus valstybės gyvenimo aspektus.

■ **Rugsėjo 15-16 d.** Biržuose įvyko mokslinė konferencija ir neeilinis

Sinodas, skirti 450 metų sukakčiai nuo I Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios Sinodo suvažiavimo paminėti.

■ **Rugsėjo 28 d.** Šveicarų protestantų Bažnyčių federacija (FSPC) atidarė internetinę svetainę www.calvin09.org, kurioje bus informuojama viskas, kas susiję su pasiruošimu žymiausio reformatų teologo kun. Jono Kalvino Jubiliejumi – 2009 metais sukanka 500 metų, kai gimė didysis reformatorius. Svetainėje jau paskelbti du konkursai: geriausia himnui sukurti ir parašyti tinkamiausią pamokslą tai datai pažymėti. Geriausi pamokslai bus talpinami svetainėje ir paskui išleisti atskiru rinkiniu. „Kalvinas buvo žodžio žmogus. O mes norėtume tuos žodžius paversiti gyvenimu per konkursą“, – rašo konkurso rengėjai.

■ **Rugsėjo 29 d.** Žemaičių Naujamiestyje (Šilutės r.) atidengtas stogastulpis, skirtas lietuviškos spausdintos knygos 460-mečiui ir jos autoriui, ev. liuteronų kunigui, dirbusiam Ragainėje, Martynui Mažvydui (1520-1563) atminti. Lietuviškos knygos istoriją, jos kelią iš Karaliaučiaus į Lietuvą, stogastulpiais ženklina ir taip ją įamžina Šilutės rajono Hermanno Sudermanno literatūrinės kraštytyros draugija. Lietuviškos knygos kelias nuo Švėkšnos iki Gardamo jau yra paženklintas dviem mediniais stogastulpiais, kuriuos sukūrė Švėkšnos dailės mokytojas 37-erių Vytautas Bliūdžius.

■ **Rugsėjo 30 d.** Palangoje ant statomos ev. liuteronų bažnyčios iškilo bokšto antstatas su kryžiumi ir varpu. Dabar bažnyčia jau pasiekė projektinį aukštį – 25 metrus nuo žemės iki bokšto kryžiaus. Bokšte bus sumontuoti trys varpai (460 kg, 620 kg, 1080 kg). Juos parapijai padovanojo Gevelsbergo (Vokietija) parapijos žmonės. Į Palangą iš Vokietijos atgabenti ir bažnyčios suolai. Statomuose maldos namuose taip pat montuojami Gevelsbergo

Palangos liuteronų bažnyčia

bažnyčios padovanoti vargonai. Bažnyčia pradėta statyti 2005 metų vasarą, ją pašventinti ketinama kitą vasarą.

■ **Rugsėjo pabaigoje** Vilniuje paskelbtas konkursas daugiafunkcinio kultūros centro projektui sukurti. Jame ketinama įrengti ne tik Guggenheimo ir „Ermitažo“ muziejų ekspozicijas, bet ir Jono Meko vizualinių menų centrą, kurio tarybos pirmininku yra Artūras Zuokas, ėmėsis aktyviai propaguoti centro statybos sumanymą.

■ **Rugsėjo mėn.** Kaliningrade įamžintas trijų XIX amžiaus Karaliaučiaus universiteto rektorių, tarp jų – Liudviko Rėzos, atminimas. Memorialinėje lentoje, įrengtoje vienoje iš sienų greta paminklinių Brandenburgo vartų, – kalbininko

L. Rėzos, fiziologo Karlo Burdacho ir filosofo Jokūbo Krauso bareljefai. Visi jie skirtingais metais dirbo garsiojo Albertinos universiteto rektoriais ir po mirties palaidoti buvusiose Katedros profesorių kapinėse greta Brandenburgo vartų, kurios po Antrojo pasaulinio karo neišliko. Minint miesto 750 metų jubiliejų Lietuvos pastangomis Kaliningrade buvo pastatytas paminklas L. Rėzai, įrengtas jo vardo skveras.

■ **Spalio 7 d.** Anglijos krikščionių anglikonų Bažnyčia paskelbė, kad organų donorystė yra kiekvieno tikinčiojo pareiga ir siekio dalintis privačia nuosavybe išraiška, praneša BBC. Bažnyčios atstovų teigimu, mirštančiajam nederėtų drauge su gyvybe „išsinešti“ ir vidaus organų, priešingai, anot jų, „perduoti nereikalingas kūno dalis žmonėms, kuriems jos gali išgelbėti gyvybę, yra doros ir sąmoningos anglikono sprendimas“.

■ **Spalio 28 d.** Reformacijos paminėjimo sekmadienis. Šiais metais minime 490-ąsias Reformacijos metines. 1517 m. spalio 31 d. augustinų vienuolis Martinas Liuteris ant Witenbergo pilies bažnyčios durų prikėlė 95 tezes ir taip pradėjo Reformacijos Sąjūdį.

Sveikiname

Rūtą Kėželytę ir Giedrį Vaitiekūnus,
rugsjūčio 11 d. susituokusius Biržų bažnyčioje.

*Te Viešpaties meilinga ranka lydi Jus naujame kelyje,
te laimė, sutarimas neaplenkia Jūsų namų!*

Vilniaus ev. reformatų parapijos seniūnų taryba

Sveikiname parapijietę:

Ireną Paskienę,
75 metų Jubiliejų atšventusių rugsėjo 10 d.,
linkime stiprios sveikatos ir Dievo palaimos!

Vilniaus ev. reformatų parapijos seniūnų taryba

**Lietuvos reformatų
Bažnyčios vadovybė:**

Lietuvos ev. reformatų Bažnyčios

Unitas Lithuaniae

Sinodo Konsistorijos

prezidentė

krt. dr. Renata Bareikienė

mob. 8 688 88632

**Lietuvos reformatų
kunigų telefonai:**

Gen. superintendentas

kun. Rimas Mikalauskas

gyv. Biržuose

mob. 8 686 66383,

kun. Tomas Šernas

gyv. Vilniuje

tel. 213 18 10

mob. 8 687 56846,

diak. Raimundas Stankevičius

gyv. Vilniuje

mob. 8 614 82567,

diak. Sigita Švambarienė

gyv. Biržuose

mob. 8 681 66661,

Senjoras kun. emeritas Petras Čepas

gyv. Medeikiuose

tel. 8 450 58577.

kun. Kęstutis Daugirdas

(šiuo metu tęsia doktorantūros

studijas Vokietijoje)

mob. 8 686 67007,

diak. Tomas Sakas

mob. 8 671 11640

(šiuo metu tęsia mokslus Vokietijoje)

diak. Gitana Gasiūnaitė

gyv. Prahoje

el. p. saules_miestas@yahoo.com

Parapijos vadovybės telefonai:

Valdybos pirmininkė

Renata Bareikienė

mob. 8 688 88632

Valdybos pirmininkės pavaduotoja

Donata Indriūnaitė 234 28 24.

Seniūnai:

Vida Cupreva 236 32 24 d.,

mob. 8 673 0 45 37,

Dalija Gudliauskienė 242 91 18,

mob. 8 685 74951,

Olga Tamulėnaitė

277 03 14, mob. 8 613 60242

Rūta Kėželytė mob. 8 685 3 70 27,

Danguolė Juršienė 274 31 09 d.,

241 69 81 n., mob. 8 612 20 402

Laiškus redakcijai galite rašyti

Laisvės pr. 55-10 LT-07190, Vilnius

Dalijai Gudliauskienei

El. paštas: dalija@mail.lt,

tel. 242 91 18, mob. 8 685 74951

Leidėjas:

Vilniaus ev. reformatų parapija.

Tiražas 100 egz.